

Глобальний процес охоплює всі галузі людського життя: політичну, економічну, соціальну, культурну, впливає, навіть втручається в їхній розвиток. Завдяки створенню інформаційних, зокрема й мережевих, технологій світ стає відкритим. Можливо, це є потужним досягненням науково-технічного прогресу, але поряд з цим спостерігаємо відчутний вплив і подекуди укорінення іншомовних реалій в нашому мовному середовищі. Процес глобалізації – це ще й боротьба за інформаційний простір на міжнаціональному рівні. Від того, хто (країна, концерн, політична партія тощо) і коли перемагає в цій боротьбі, залежить подальша доля національної мови і культури інших країн. Ми не можемо дати однозначної відповіді: глобалізація – це «добре» чи «погано», чи існують інші критерії оцінки. Адже поряд функціонують такі поняття: «глобальна стратегія» і «глобальна катастрофа», «глобальне суспільство» і «глобальна криза» тощо. Питання потребує подальшого дослідження.

Оскільки будь-яка мова знаходиться в процесі розвитку, їй загрожує небезпека через глобалізаційні процеси, зокрема втрата носіями цієї мови національної самобутності, духовності. Отже, у всеохоплюючих процесах набуває значущості проблема збереження своєї мови як унікального людського явища, яке об'єднує досвід поколінь, є засобом урегулювання суспільних, міжнаціональних відносин.

Джерела та література

1. Великий тлумачний словник сучасної української літературної мови / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К. ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2009. – 1736 с.
2. Возняк Т. Тексти та переклади : семантичний простір мови. Одвічні запитання / Тарас Возняк. – Харків : Фоліо, 1998. – 667 с.
3. Гальчинський А. С. Глобальні трансформації : концептуальні альтернативи. Методологічні аспекти : наук. вид. / А. С. Гальчинський. – К. : Либідь, 2006. – 312 с.
4. Нагорна Л. П. Політична мова і мовна політика : діапазон можливостей політичної лінгвістики / Л. П. Нагорна. – К. : Світогляд, 2005. – 315 с.
5. Радчук В. Плекаємо укрліш... Для кого? / Віталій Радчук // Урок української : Науково-публіцистичний журнал-дайджест. – 2003. – № 8/9. – С. 26–30.
6. Радевич-Винницький Я. Глобалізація і мовно-інформаційний простір в Україні / Ярослав Радевич-Винницький // Визвольний шлях. – 2006. – № 3. – С. 6–17.

**Olexandra Komarova
Poltava**

TECHNICAL TRANSLATION GRAMMAR PECULIARITIES

The most important aspect of the translator's activity is Komarova Olexandra knowledge of the translated subject, as a translator should be proficient enough in the branch of science which the text to be translated belongs to. While translating, one should properly understand the meaning of sentences, sense

relations between the sentences as well as the meaning of metatextual elements participating in the text structure.

The first group (the largest number) of grammar problems is connected with misunderstanding of the syntactic structure and morphological composition of the sentence translated as language elements which are the direct information carriers on the subject matter. Both languages, English and Ukrainian, are known to belong not only to different branches of the Indo-European language family (the former belongs to German, and the latter to Slavonic branch), but, moreover, they belong to different language structure types: the former is mostly analytical language, where grammar relations in the sentence are expressed by means of free grammar morphemes, while the latter is a flexional language, where grammatical meaning and relations in the sentence are expressed by means of bound grammar morphemes, i.e. flexions. It is differences in the very structures of the two languages, in the set of their grammar categories, forms and constructions that constitute the first large group of grammar difficulties in translation.

For instance, Ukrainian does not contain articles, Gerund, verb tense forms belonging to the Continuous and Perfect groups, Complex Subject and Complex Object infinitive constructions, whereas in English there no category of noun and adjective gender, case inflection, etc. Certain differences exist in the structure of an English sentence, where the Subject group can quite frequently be located after the Predicate group. The order of words in English is significantly more strictly fixed which can require the sentence restructuring at translation.

The second group of grammar translation difficulties is connected with the different content volume of analogous forms and constructions in the two languages. Thus, the present tense form of the verb-predicate in Ukrainian corresponds by its meaning to the respective forms of Present Indefinite, Present Continuous and partly Present Perfect in English, and the genitive case form of the Ukrainian noun can correspond by its grammar meaning to the preposition-and-noun construction «*of + N*» in English or to the noun common case form in the preposition to other noun.

The third group of grammar translation difficulties includes the grammar features of the original text's language possessing functional characteristics different from the respective grammar features in the target language. For example, singular and plural noun forms are present in the both languages, but some particular noun forms can disagree with each other (e.g. English «*evidence*» is only used in singular, but it can be translated both in singular and in plural).

The fourth group of grammar translation difficulties comprises grammar features possessing different frequency characteristics in English and Ukrainian scientific and technical literature. For example, in the former language the frequency of the verb-predicate's Passive Voice forms is significantly higher than in the latter one, therefore such forms have to be often replaced with the Active Voice forms in the process of translation. The above difficulties are caused by discrepancies in the language stylistic norms of both the source and target languages.

The fifth group of grammar translation difficulties is presented for the beginners by grammar homonyms, formally identical grammar forms or constructions performing different grammar functions (for example, verb «*to do*»

can be used as an auxiliary verb in negative and interrogative sentences, as a representative of the previous verb and as a notional verb).

The sixth group of grammar translation difficulties is connected with peculiarities of expressing the sentence parts in the both languages, primarily that of the subject and the predicate. For example, English possesses the so-called «formal subject» and «formal object» that are impossible in the Ukrainian sentence's structure. Only a small part of English and Ukrainian expressions has identical syntactic structure and the order of components; it is the only case when English expressions can be translated by the respective Ukrainian expressions without any grammar transformations.

This way of translation is called «literal» or «word-by-word» translation. It should be differentiated from the grammatically literal translation which is the word-by-word translation of the grammar form or the syntactic construction, thus violating grammar norms of the target language and / or genre-style standards of scientific and technical literature.

Grammatical literalism, according to K.O. Ryabova [12, p.152], not only causes violation of the target language's norms, but it is responsible for various meaning distortions of the original. For example, if the following sentence: «*A new element will be discovered sooner or later*» is translated grammatically *ad litteram*, the result will be: «Новий елемент буде відкрито раніше чи пізніше». In this case, a violation of the adverbial degrees of comparison's functioning in Ukrainian is observed. In the analogous cases, the form of the positive, but not the comparative, degree should be used («рано чи пізно»).

Skills and habits of making translational transformations constitute a significant component of a translator's competence, therefore considerable attention should be paid to their training and correct application. Translational transformations should be aimed at adequate rendering the meaning of the original's information, taking into account the target language's norms. Transformations are obligatory at translating the English grammar features absent in Ukrainian. Analysis of methods for translating various grammatical forms and constructions is performed within the context of a sentence, since, on the one hand, it is the sentence which is the language unit which lends itself to systemic study, and on the other hand, the absolute majority of grammatical features are expressed in it. Only in the cases, when it is inevitable, translation is considered on the material of sentences combination.

**Ольга Кузьменко, Іван Бадула, Сергій Кузьменко
м. Полтава**

ТРУДНОЩІ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ ТЕХНІЧНИХ ТЕРМІНІВ

Україна має значні запаси нафти й газу, що сприяє подальшому розвитку нафтогазодобувної та переробної промисловості, тому актуальним на сьогодні є вивчення й упорядкування терміносистеми цієї галузі для можливості вільного і однозначного застосування фахівцями.

Однією з головних відмінностей мови технічної літератури від інших різновидів є значна кількість термінів. В основі кожного терміна обов'язково лежить визначення (дефініція) реалії, яку він позначає, завдяки чому терміни